

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— frt
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50 —
Egy hóra 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

kladóhivatal:

Főpiacz, a város-
házzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábos petít
soronként 5 kr-ával
számítatnak.

Erdély Sándor.

Budapest, szept. 16.

A képviselőház megszavazta a bünvádi perrendtartást s ezzel hervadhatatlan babér és európai dicsőség fűződik a magyar igazságügyi miniszter működéséhez, aki ez új törvénnyel szerencsésen megoldott egy évtizedeken át függőben volt égető kérdést, keresztülvitte azt, amit állami létünk minden korszakán át 1867 óta minden igazságügyminiszter a legsürgősebb elengedhetlen szükségként hangsúlyozott és kodifikátori lángelmével egy művet alkotott, amely a magyar bünvádi perrendtartást egy egységes egészszé foglalja össze és marandó, évszázadokon át dicsőséges emléket képezi a magyar államiság ezredéves fennállásának.

Nyolcz híján hatszáz szakaszban a legliberálisabb felfogással oly bünvádi törvényt alkottak itt, amely magában foglalja a civilizáció minden vívmányát és a magyar igazságszolgáltatást minden európai állam közt az első helyre emeli. Szorgalom és körültekintés, nagy jogi tudás, a modern államok minden idevágó

törvényeinek ismerete, a befolyásolatlan jogi nézet magasabb látó-fokára való felemelkedés, éles látás a nemzeti fejlődés követelményei iránt: ezek tették képessé éppen a mostani igazságügyi minisztert, Erdély Sándort e monumentális mű alkotására.

És midőn már annak alkotása is a mesteri kezét hirdeti, a keresztülvitel is olyan volt, mely ritkán találunk a magyar parlament évkönyveiben. A törvényjavaslat egyik része az ügyész hatáskörének kiterjesztése volt. Hivatott tényezők, ügyvédi kamarák, a parlamenti ellenzék egy része és a sajtó szakfériai ellene voltak az igazságügyminiszter magasabb juridikus ormon álló felfogásának. A javaslat ellen azzal kezdték az oppozíciót, hogy a napirendről való levételt követelték és áldatlan obstrukcióval fenyegettek, ha a javaslatnak ezt a részét is megszavaztatni akarná a miniszter. Pedig legbensőbb és legszilárdabb meggyőződése volt az igazságügyi miniszternek az, hogy az ő felfogása a helyen és hogy az államügyész illetékességét ki kell terjeszteni. Ahhoz a ponthoz érve, a hol az igazság-

ügyi miniszter veszélyeztetve látta egy hosszú éveken át működő eredményét: veszélyeztetve a törvény létrejöttét, a nyugodt és józan tárgyalást: e pillanatban felkelt helyéről Erdély Sándor és elmondotta azt a korszakos beszédet, minőt a magyar képviselőház csak ritkán hallott, melyben a nemzet hazafiságára hivatkozott és kijelentette, hogy nagy történelmi momentumokban a boldogulásnak és fennmaradásnak elengedhetetlen feltétele minden magyarnak az egyetértése és ennek a hazafias felfogásnak kész alája rendelni erős személyes meggyőződését és e lépéssel az összes törvényhozó tényezők teljes egyetértését és egyetértését kívánja elérni. A javaslat ama része, mely az államügyészi jogok kiterjesztéséről szól átdolgozás végett visszaküldetett az igazságügyi bizottsághoz és hogy ebbe beleegyezett, azzal többet tett Erdély, mint a törvényjavaslat alkotásával: lelket lehelt a mübe és életre segitette a holt betűt.

A képviselőház valamennyi pártja lelkesedéssel fogadta az igazságügyi miniszter eme fontos hazafias kijelentését. Erdély Sán-

TÁRZA.

A javithatlan.

— A Debreczeni Ellenőr eredeti tárczája. —

Irta: **Koncz Ákos.**

Gombár Gellért íróasztalánál ülve számlálgatta a pénzt, mit a buzájáért fizetett a mucsai zsidó.

Egy kissé kevesebb, mint ahogy számítottam, na de hányan vannak, kik életükben se láttak hatezer forintot.

Gombár Gellért böles ember volt, ki nem haragudott se a jó Istenre, se a jégre, se a szárazságra. Tizezer forintra számított ugyan a tavaszon, de nem ütött be a termés.

A százásokat szépen összehajtogatta három darab kivételével, melyeket ott hagyott az asztalon. Azután egy pár sort vetett a papírra s a levélbe beletevén a három száz forintot, azt elküldte a postára,

Mert Gombár Gellért amellet, hogy nagy filozofus volt, gondolt a szegényekre. Volt egy özvegy testvére, ki nehezen élt négy gyermekével. Ezeknek küldte Gellért a bankókat, nehány meleg sorban mentegetődzve, hogy most csak így szükésen juttathat a termésből.

Pedig a ki a sziveket nem ismerte,

az azt hitte, hogy Gellért fukar ember. Pedig csalódott, mert Gellértben arany-szív lakott, de annyi keserősége volt az életben, hogy nem is lehetett csodálkozni, ha került az embereket.

Gombár Gellért aglegény volt s nem is foglalkozott egy pillanatra se a házasság eszméjével. Nem kívánta a temperamentuma. Hosszu időn át vele laktak öreg szülői is, kik szeretetet találtak házában. Mikor aztán a két öreg is elhalt, Gellért nem hitte, hogy valakivel összeszokják valaha.

Egy szegény rokonát hozott később a házhoz s e pillanattól kezdődik a Gombár Gellért szerencsétlensége. Ugy szerette Juliskát, mint ha csak az övé lett volna. És az a hálátlan leány egyszer, midőn Gellért betegen feküdt elment szó nélkül, elszökött a segédjegyzővel s azóta senkisé tudja, hogy hová lettek.

Sokszor, nagyon sokszor elgondolkodott Gellért a Juliska oktalán cselekedetén. Milyen szépen festette ő le maga előtt a jövőt. Ugy gondolta, hogy keres egy jóra való embert Juliskának s rábizza a gazdaság gondjait. Ő meg eljátszik, elszórakozik a kicsinyekkel.

És most e szép remények mind füstbe mentek. Üres a ház s a gazda lelke kietlen, szomorú. Csak akkor érez valami

jól eső melegséget lelkében, mikor a szükölködőknek, szenvedőknek juttathat valamit megtakarított kincseiből.

Szegény özvegy asszony testvére sem jöhetett Gellérthez, mert falun nem neveltethette gyermekeit, így hát egyedül éldegélt Gellért is nagy vagyona mellett is alig volt néha-néha egy kis öröme.

A magánosság azután lassan-lassan elidegenitette az emberektől s ha vetődött is valaki a régi jó barátok közül pár pillanat mulva elsietett a Gellért házából, a hol olyan szomorú és szükszavu volt a gazda.

Hat év mult el a Juliska eltünte óta, midőn egy őszi alkonyon levelet hozott a posta Gellértnék. Szakadozott női irás volt tele panaszszal, keserőséggel. Az új világból írta Juliska, Szánta-bánta bünét, hálátlanságát és leírta nyomorát. Férje otthagya széknyenben, a kétségbeesésben egy fillér nélkül. Sikkasztott egy vállalatnál, onnam elesapták és csakhamar elaljasodott, az ittal megölte...

Gombár Gellért egy pár könnyet törölt le arcjáról s egyszerre határozott. Csomagolt s a fővároson keresztül, hol utlevelet szerzett ment egyenesen Amerikában.

Éveknek tetszettek a napok, melyeket a hajón töltött. Nyugtalan volt s alig

dor igazságügyi miniszter és hű munkatársa, Plósz igazságügyi államtitkár konziliáns eljárása folytán oly mű létesült, mely nem a politikai pártok számbeli arányában találja meg erejét, hanem a jogi tudásban, az okok és indokok meggyőző erejében és az alkotni szerető szellemek ritka harmoniájában. Így kell maradandó értékű nagy művet alkotni. Közös munka, nagy czélra törő öszmüködése valamennyi hivatott elemnek és indokok számok helyett.

A törvényjavaslat érdemleges letárgyalása után az egész képviselőház felállt, hogy egyetértő lelkesedéssel üdvözölje az igazságügyi minisztert, amely üdvözlét egyuttal köszönet is volt a miniszter konziliáns eljárásáért, melylyel a törvény létrejöttét elősegítette és nemcsak maradandó juridikus emléket állított, hanem megteremtette az összes pártok áldásdus öszmüködésének módszerét is.

- Belföldi hírek. (Mária Dorothea főhercegnő esküvője.) A „Vaterland“ azon híre, hogy Mária Dorothea főhercegnő esküvője Magyarországon lesz, teljesen alaptalan. — Már hónapok óta el van döntve, hogy az esküvő Bécsben, vagy Schönbrunnban lesz. Egyébként is téved a Vaterland, mert ha az esküvő nálunk lenne, az egyházi szertartást okvetlenül polgári kötés előzné meg. — (A vázei püspök és papjai.) Schuszter vázei püspök körlevélben figyelmeztette megyéje papságát, hogy minden politikai agitációtól tartózkodják, mert a mai zavaros viszonyok között csak így óvhatja meg pápai tekintélyét.

várta a pillanatot, hogy Juliskát kiszabadítsa kétségbeesett helyzetéből. Egy egész halom mentőkörülmenyt hozott fel önmaga előtt a Juliska tettét illetőleg. — Szeretett — gondolá a jó ember — és követte a szívét és azt az embert, a kit szeretett és becsületesnek hitt. Talán félt, hogy nem egyezem házasságukba és azért ment el szótlanul. Majd magát kezdte Gellért vádolni s úgy gondolkodott, hogy az ő zárkózott lelke előtt nem merte Juliska szándékát elárulni.

Végre czélhoz ért a lomha hajó s Gombár Gellért kiszállott. Hosszas keresés után ráakadt Juliskára, ki midőn meglátta Gombár Gellértet, egyéles sikoltással borult a jó ember széles mellére.

Pár percig szótlanul ölelték egymást s mikor Gellért kibontakozott a szerencsétlen asszony karjaiból, elborzadt a nyomortól, melyet ott látott.

A régi Juliskának nyoma sem volt meg. Egy lázas, fénytelen szemű asszony állt előtte. A rózsapiros arc eltűnt és egy élet keserves szenvedése ritt le azokról a vonásokról, melyeken titkon annyiszor elgyönyörködött Gombár Gellért.

Első gondja volt Gellértnek, hogy a szükséges ruházattal látta el szerencsétlen rokonát s azután csakhamar hajóra ült vele s végtelen gyöngédséggel hazahozta saját házához.

A kik a dinamittal fenyegetőznek.

— A vaskapunál és Rotterdamban. —

Megdöbentő izgalmas hírek kelnek szárnyra olyan helyekről, a melyek koronás fők utja irányában esnek. Gonosz indulatu, békés világrend felforgatására törő emberek aggasztják és veszélyeztetik az uralkodók látogatásait. — A Vaskapunál szikla-robbanásokra szánt dinamitból megmagyarázhatatlan módon ismeretlen tettesek elloptak tizenöt láda dinamitot, tíz nappal Ó Felségének a magyar királynak és koronás vendégeinek a szerb és román királynak odaérkezése előtt. Nem hihető ugyan, hogy a fejedelmi látogatók ellen terveztetnék istentelen merénylet a dinamit-tolvajok által, — de mégis rendkívül aggasztó eset ez és méltán okoz megdöbbenést hivatalos körökben is s alkalmas arra, hogy a fejedelmi látogatás örömeit megzavarja.

Ma mindazon hatóságok és előjáróságok, a melyeket a dolog érint, lázban vannak s a tettes, vagy jobban mondva: a tettesek megkerítése iránt széleskörű intézkedéseket tettek.

A tizenöt láda dinamit — egyenkint tizenöt kilójával — két és egynegyed mázsa, a mely esetleg egy kocsiiban vagy kisebb barkában is elfér s így elszállítása valami nagy feltűnést nem kelthetett, daczára, hogy a határ azon a részen csendőrrel és pénzügyőrrel végig van rakva. A legvalószínűbb, hogy Szerbiába vitték át a robbantó eszközt, de épugy vihették Romániába is, mert éjjel olyan helyeken, ahol az országok határát folyók képezik, nagyon nehéz még csak a vám-szolgalat teljesítése is.

A vaskapumunkák grebeni állomását mindenesetre nagy felelőség terheli, hogy ilyen,

nem annyira drága, mint veszélyes dolgot kellő felügyelet nélkül hagyott s azt elhagyta lopni. Két métermázsa dinamit untig elég arra, hogy például Debreczen legszebb részei romba dőljenek, mert csak egy darab gyújtókanócz kell hozzá.

A lopásnak igen nagy súlyt ezuttal az a körülmény ad, hogy tíz nap mulva azon a helyen, a hol két mázsa dynamit az azzal esetleg visszaélhetők kezébe került, találkozónak egymással Ferencz József királyt, Károly oláh király, Sándor szerb király.

A nyomozás különben teljes erélyvel folyik. A csendőrlegénységnek azon részéből, a mely csak e hó 22-ére van Orsovára berendelve, már az őrsokról utnak indítottak sokat s egyik legügyesebb nyomozó csendőrtiszt van megbízva annak a kiderítésével, hogy hova tűnt el a két métermázsa dinamit.

A riasztó dinamit ügyben ma délután az alábbi megnyugtató telegramot kapjuk Szegedről:

Szeged, szept. 16. A vaskapui eltűnt dinamit ládák ügyében a nyomozás azt derítette ki, hogy tulajdonképen nem lopásról van szó, hanem — sikkasztásról. S a helyzetre nézve, a Vaskapu-megnyitás küszöbén, ez a körülmény kiválóan jelentőségteljes, mert így kizártnak látszik az a nyomozás feltevés, hogy a 15 láda dinamitot esetleg gonosz czélokra való felhasználás végett lopták el.

A nyomozás olyan jelekre akadt, melyből konstatálni lehet, hogy egyszerű sikkasztásról van szó és hogy a tettesek bizony nem annyira durvanti akarnek a dinamittal, hanem inkább pénzzé akarják tenni. Vagy talán már azzá is tették.

A hírszerint, a kutatás ebben az irányban biztos nyomokra akadt, amelyek a felügyelet alantasabb közegeihez látszanak vezetni.

A nyomozást a csendőrkerület egyik legügyesebb tisztje, Bányay főhadnagy

A jó és szeretetteljes bánásmód, a lélek visszaadott nyugalma, a gondos ápolás csakhamar eltűntették a szenvedés nyomait Juliska arcáról. A régi pirosság visszatért arcára, a bágyadt szemek fényt nyertek, az életkedv megjött és Juliska annyi keserűség után boldognak és megelégedettnek érezte magát.

Gombár Gellért megörült, mikor a változást észrevette. Egy életet mentett meg az életnek és becsületnek.

Egy év mult el azóta, hogy a Gombás Gellért házába visszakerült Juliska. Gellért nem bánta meg az áldozatot, amit hozott, sőt úgy érezte, hogy most igazán boldog. Sőt később az is megfordult fejében, hogy nőül veszi rokonát, kinek bűnét lemosva látta azon rengeteg könyben, melyeket ballépése felett el sirt.

És úgy tett, a mint elgondolta. Nőül vette rokonát abban az édes tudatban, hogy öreg napjaira egy hű szív fog virasztani felette.

Juliska nyájas modorával közel férközött az ura szívéhez. Boldogságot és megelégedést szinlelt, valójában pedig unalmasnak és szintelennek találta az öreg ember társaságát. Amilyen szerény volt, mikor a nyomorból kiemelte Gellért annyira követelő lett, mikor nőül vette jótévője; Gellért azonban szeretettel fedezte be neje gyarlóságait és csöndes

megadással hordozta az igát, a melyet önmaga vett magára szeretetből és sajnálatból.

Egyszer azután egy nagy csapás érte Gombár Gellértet. Otthon nem léteben Juliska felnyitotta férje pénztárát és az ott levő tekintélyes összegű pénzt kivévén, eltűnt a háztól.

Mikor Gellért hazajött, ölelő karok helyett egy levelet talált, melyben Juliska azt írta, hogy elmegy szívet, szerelmet keresni . . .

Gellért, a jó, becsületes, megcsalt, Gellért egy könyvet törült le fakó arcáról s többet nem emlékezett arra, ki őt oly rutul megcsalta.

Egy pár év mulva a városba akadt dolga Gellértnek, mikor nagy népesoprotosulást vett észre egy mellékutcán. Közlebb menve, a tömeg között egy férfit látott, ki vadul vert az ut porában egy foszlányokba öltözött asszonyt.

Juliska volt.

A rendőrök csakhamar kiszabadították a dühöngő kezeiből a félholtra vert asszonyt és elvitték a kórházba meghalni . . .

Harmadnapra azok, a kik a temető mellett elmentek egy öreg embert láttak egy szegényes sirra borulva imádkozni . . .

Gombár Gellért volt, ki elment az eltemetdnek megbocsátani . . .

vezeti és rülnek a kerül a

Soklól az, a totta le elfogtak terveztek is kiszek

Erről ról vasár rendőrök kik közül

Sok robb a melyek nak. A m

lők megé nyomozás névszerint idején mi

ban robb veletek ta hogy ök

fáradtságá vábbi rés derítették

kötetésbe azon igye „Sparndam Rotterdamb

Hir rénylők ü sel függ nek már

féni-banda tott fenn zott, hogy

rényletet senek és ellen is er

Az ö titkos ren banda tag penben v

czéljából sárolt öss tagjait abt midőn a t

A merény meg. A b szét.

A lom Rotterdam azzal az is ban a gla

Az el levelezésb kitűnik, h

kiterjedő v ügynökök hiliták e

függésben jobbára fé tória királ

A m

Miké

A legn nek már o jén szives mései felet

Sőt a szen nosz Ákhá

vezeti és lehet, már ma-holnap megke-
rülnek a tettösek is és — ami fő — meg-
kerül a dinamit is.

Sokkal veszedelmesebb terv volt en-
nél az, amelyről a hollandi rendőrség rán-
totta le a lepiet. Rotterdamban ugyanis
elfogtak két anarhistát, akik Angliában
terveztek dinamit merényleteket s a czárt
is kiszemelték egyik áldozatul.

Erről a következőket jelentik: Szombat-
ról vasárnapra virradó éjjel egy szállóban a
rendőrök elfogtak két dinamitmerénylőt, a
kik közül az egyiket Wallace-nak hívják.
Sok robbanógépet és számos iratot találtak,
a melyek most a rendőrség birtokában van-
nak. A mint a rendőrség a dinamitmerény-
lők megérkezéséről értesült, megindította a
nyomozást és a szállóban két embert talált,
névszerint Wallacet és Halmest. Elfogatásuk
idején mindketten ágyban voltak. A szobá-
ban robbanó gépeket és részben eltépett le-
veleket találtak. Az elfogottak beismerték,
hogy ők a keresettek. A rendőrbiztosnak sok
fáradtságába került, hogy Boulogneban to-
vábbi részleteket is megállapíthasson. A ki-
derítettek szerint az elfogott anarkista össze-
kötötésben állt glasgowi anarkistákkal és
azon igyekeztek, hogy helyet kapjanak a
„Sparndam“ gőzűsön, amely szerdán indul
Rotterdamból New-Yorkba.

Hír szerint a letartóztatott dinamitme-
rénylők ügye anarkista dinamitösszeesküvés-
sel függ össze, melyről a londoni rendőrség-
nek már ezelőtt tudomása volt. Egy amerikai
féni-banda, a mely szoros összeköttetést tar-
tott fenn orosz nihilistákkal, azzal foglal-
kozott, hogy Angliában elkövetendő több me-
rényletet készítsen elő, melyek rémületet kel-
senek és állítólag merényletet tervezett a czár
ellen is ennek angliai tartózkodása alatt.

Az összeesküvést Melville, a londoni
titkos rendőrség főnöke fedezte fel, a ki a
banda tagjait, melynek főhadiszállása Antwer-
penben volt és a mely bombák előállításá-
czéljából nagymennyiségű vegyi szereket vá-
sárolt össze, szigorúan ellenőriztette. A banda
tagjait abban a pillanatban tartóztatták le,
midőn a terv kivitelére minden készen volt.
A merényletek sorát Skótszágban kezdték
meg. A bombákat Belgiumból küldték volna
szét.

A londoni rendőrség megerősíti, hogy a
Rotterdamban letartóztatott Wallace azonos
azzal az ismeretes bandavezérrel, a ki 1883-
ban a glasgowi gázgyárat légbepitette.

Az elfogott dinamitmerénylőknél talált
levelezésből és egyéb iratokból kétségtelenül
kitűnik, hogy az összeesküvés igen messzire
kiterjedt volt. A meginterwievolt orosz rendőr-
ügynökök határozottan kijelentik, hogy a ni-
hilisták e merényletekkel semmiféle össze-
függésben nem állanak. Az összeesküvők
jobbára féniek, a kinek terve Anglia és Vik-
tória királyné, nem pedig a czár ellen irányul.

A meginterjuvult szőlő,

— vagy

Miképpen vallat a kertgazda?

— Homokkerti csendélet. —

Debreczen, szeptember 16.

Jaj a hátam, jaj a hátam oda van
A kertgazda kiporozta csufosan,
Átközölt a görcsös fütykös som-
nyele,
Melylyel engem oly pogányul
csépele.

A legrégebb történetírók is megemlékez-
nek már olyan emberekről, kik szőlőérés ide-
jén szivesek voltak a szőlősgazdák dus ter-
mései felett titkos szakértői szemlét tartani.
Sőt a szentírásban is megvagyon írva a go-
nosz Ákháb esete, kinek foga nagyon fájt a

becsületes Náboth rizlingszőlőjére, melyet
furfanggal elvőgre is hatalmába kerített.

Nemesoda tehát, ha a legújabb kor tör-
ténetírója is találkozik lépten-nyomon ilyen
zsánerü emberekkel.

Hiába a szőlő úgy a multban, [mint a je-
lenben egészséges eledelnek bizonyult. Sőt
az orvosok egyenesen javallják a szőlő-ku-
rát és a legveszedelmesebb betegségeket gyó-
gyítanak a felette kellemes gyógymóddal.

Nem tudni vajon az orvosi rendelet vagy
az orvosi könyvekből elsajátított tudás ve-
zette-e T. G. barátunk homokkerti szőlőso-
rai közé azt az ifju embert, kit épen akkor
lepott meg a termése felett mosolygó kert-
gazda, mikor a leggondosabban őrzött pasza-
tuti és bakatorgerezdjeit dézsmálgatta.

Ne csodáljuk, ha barátunkban felfort
ennek a hivatlan szüretelőnek láttára az in-
dulat. Nemesak termése, hanem kertgazdai
méltósága is veszedelemben forgott, mert el-
végre is senkinek sem lehet rosz néven
venni, ha a jégtől megkimélt termésére árgus
szemekkel figyel és nem engedi, hogy kom-
promittálva legyen a kertgazdai állás.

Különösen ez utóbbi szempontból örven-
dett barátunk a fogásnak és bizonyos titkos
gyönyört érzett, midőn a gyanutlanul szüre-
telőt meglepte.

A kelepezébe került dézsmáló egy pill-
anatra meghökkent, mikor a homokkerti Her-
kulest meglátta. Azonnal sejtette, hogy utra-
való nélkül aligha szabadulhat, azért hirtelen
stellungba vágva magát egy homokkerti szőlő-
eltávolítónak impertinenciájával és diploma-
tikus mosolyával — azt kérdezte a rögtön
ítélkezni akaró bírótól, hogy nem lakik-e a
kertben egy negyvenyolezas honvéd, mert
ezzel szeretne beszélni?

Igaz van barátom — felelé a kertgazda
— itt csakugyan nem lakik 48-as honvéd,
hanem úgy látom folytatá jóakarólag —
maga nem annyira 48-as honvédet, mint in-
kább 96-iki termést keresett és azért legyen
szabad felvilágosítanom, hogy 48 évet té-
vedett.

Ez egyéni vélemény és a szabad gondol-
kozás dolga — felelele filozófus nyugalom-
mal a nemes férfiúi egyébként nem is
annyira a honvédeket kerestem én, amint
inkább azért jöttem, mert szerettem volna egy
pár eseresznye fáat vinni innenpipaszárnak.

A kertgazda jót mosolygott az ügyetlen
füllentő hazudozásán és már éppen sommás
uton akarta a fennforgó ügyet elintézni, mi-
kor a vendég égre földre esküdözött,
hogy ő nem evett egy szem szőlőt sem.

A kertgazda azonban az értékeltávolít-
nok termetén végigtekintve legott belátta,
hogy legkevesebb egy kosár passzatutiból
már nem szüretel. És e pillanatban egyet
gondolt s úgy tett, mintha elhinné a látó-
gató védekezését. Beszédbe ereszkedett vele
s a delinkvens perczről-perczre bátrabb lett.

A barátságos kertgazda azután bevezette
a fiatal urat a tornácra és megkérdezte tőle,
hogy nem innék-e egy pohár jó bort.

El se lehet képzelni, hogy nemet mon-
dott volna a vendég és a kertgazda bement
szobájába, hogy kihozza az üdítő nedüt,
előbb azonban egy kanál olyan port vegyi-
tett bele, mely egy félóra alatt a rinocerosz-
ból is Schillerfordítót csinált volna.

Hősünk egy hajtásra kiürítette a pohár
tartalmát, mely után a hatást vadászó kert-
gazdával élénk eszmecserébe bocsátkozott.

De im egyszerre a világ elborul a szőlő
eltávolítónok előtt és napnál világosabban va-
lóra válik a szakértői szemle alapján a kert-
gazda azon sejtelve, hogy egy kosárnyi
esemegezőlőt lakmározott be a látogató.

Midőn pedig kisült a turpisság, a kert-

gazda a biztos adatok nyomán a sommás el-
járást haladék nélkül megindította s a keze-
ügyében lévő somfapálczával úgy elkéfélt a
fiatal urat, hogy aligha lesz kedve egyha-
mar szőlőért, negyvenyolezas honvédért és
eseresznye pipaszárért a homokkerti kirán-
dulni . . . . .

— cz. — s.

A vámos-pércsi kincsások.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, szeptember 16.

Csodálkozhatunk-e azon, hogy év-
századok előtt, az emberiség gyermek-
korában a csudáknak, boszorkányos, ki-
sértetes históriáknak és egyéb természet-
fölötti dolgoknak olyan könnyen hitelt
adtak, ha ma, a művelt XIX. század vé-
gén, kultur államban szemtől-szembe ál-
lunk olyan iskolába járt emberrel, aki
teljes meggyőződéssel állítja azt, hogy ő
szellemmel érintkezik, annak neved ad és
megérzékeli azt, ami nincs. — Lé-
tezhetnek — és jó módban — csuda-
doktorok, tornyai és más Szűz-Mária
látók, szalacsi asszonyok, kik a könnyen
hívó, együgyü népet elbolondítva vagyont
szereznek a lépemenők butaságából. A kö-
zel vidéken, Szalacson, már évek óta foly-
tatja szemfényvesztő üzelmét egy paraszt
Pythia. Messze vidékekről járnak el hozzá,
hogy rég elhunyt kedveseiket megmutassa
nekik, meggyógyítsa gyógyíthatatlan ba-
jaikat, vagy hogy álmaikról, vagy testi
változásaikról jóslatot kérjenek tőle. Szó-
moru áldozata ez ostoba hiszékenységek
egy vámospércsi gazdaember is; a kiről
tudósítónk a következőket írja:

Már néhány hét előtt hallottam egyik
vámos pércsi jó ismerősömtől, hogy a
szalacsi asszony megint bolondá tett egy
muzska Nagy Imre nevű v.-pércsi lakost.
A falusi viszonyokhoz mérten elég va-
gyonos gazda, hónapok óta ássa házának
egyik szobájában a földet, hogy a javas
asszony által mondott kincset megtalálja.
Segítségére, illetve ösztönzésére van ebben
3-10 éves Ágnes nevű leánya, hetedik
gyermek, a ki látja a szellemet, mely a
kincset őrzi, beszél vele s mutatja atyjá-
nak, hogy hol van a pénz, de még eddig
nem sikerült megtalálni; mert Miklós szel-
lem nem engedi. A dolgot tudja az egész
falu, a kis leányt csodálják és vannak, a
kik állítják, hogy már nekik is mu-
tatott helyeket, a hol kincs van elásva.

Kíváncsi voltam a furesaságra. Teg-
nap délután tehát kimentem Vámos-
Pércsre és ismerősömmel, hogy feltűnést
ne keltsünk, este 7 órakor, a hazatérő
csorda által vert óriási porfelhőben meg-
indultunk Nagy Imrenek a víz-utcában
lévő háza felé.

Társam egyszerre megállott az uteza
közepén s rámutatva egy egyszerű házac-
kára mondá: Ide megyünk, de előbb ve-
gyél gyufát, mert a szobában sötét van.

Ugy tettem. A szomszédságban lévő
kis boltban vásároltam egy csomag gyu-
fát, mialatt kalauzom künn várakozott
rám, aztán odaléptünk a **muzska Nagy
Imre** háza kapujába.

Alacsony, egy ablakos ház. Előtte
az utezán friss földhányás, melyet már
— mint kísérem mondá — a házból hord-
tak ki; az alig méternyi magas kerítésen
belehetett látni az udvarra, a hova a
konyhából hivogatólag intett ki a tűz
világa.

Beléptünk. A konyhában egy java-
korabeli asszony, karján kis gyermekkel
forgolódott a szabad tűzhely körül, melyen
a vacsorát készíté. Köszöntésünket ugyan

barátságatlanul fogadta s mikor jövetelünk czélját megtudta, hevesen kikelt a pletykázó falu ellen.

— Még meg sincs — mondá — már is irigylis az egész világ. Különbösen is senkinek semmi köze hozzá. Azt teszünk a magunk házában a mit akarunk. Az uram nincs itthon, a szobába nem lehet bemenni, mert a kulesot magával vitte.

Azon kérdésünkre, hogy volt-e a szalacsi asszonynál? azt felelte, hogy igen is volt, a tavasszal. Voltak előtte és vele is sokan; megis tudta a mit tudni akart.

Az ingerült asszony ekkor intett a konyha tulsó oldalán álló 8-9 éves kerek, piros arcu kis leánynak — a kire kísérom megjegyezte, hogy az Agnes — és azzal együtt kiment az udvarra.

Ekkor érkezett két férfi a konyha ajtajába. Az egyik erőteljes, magas 45 év körüli, esőverte, avult szalmakalapban, a másik alacsonyabb, idősebb, viselt posztó kalapban. Egyéb öltözkük egyszerű falusias.

Az előbbi m. Nagy Imre, utóbbi pettyegő Szabó Imre volt, ki amannak rokona, szomszédja és legbensőbb bizalmasa.

A magukkal hozott földmives szerzőségeket lerakták, szerencsés jó estét kívántak, mire a konyhába beléptek.

Ujra előadtuk látogatásunk czélját. Nagy Imre azonnal és a legnagyobb készséggel fogott hozzá, hogy az uteza felé eső, ugynevezett nagy szoba bezárt ajtajának kulesát megkerítse. De biz az neki sem sikerült, mert az asszony magával vitte s hiába kiabált utána az udvar sötétségébe, nem jött elő. Mint az atyjával együtt jött nagyobbik leány, Róza mondá, bizonyosan a hatodik szomszédban jár azóta mérgében.

Kisérom ekkor minden további habozás nélkül leirta, a mennyiben már korábban látta, hogy a babonás szoba hogy néz ki.

Ki van hordva belőle minden butor, az üres falak között a föld az egész szoba alatt több méternyi mélyre s a jó ég tudná hanyadizben feltörve és a legutóbb hagyott gödörből a föld a szoba négy sarkában egész a padlásig felhalmozva. A mi nem fért, azt már kihordták a ház elé. Az ablakok belülről nagy kendőkkel letakarvák.

Nagy Imre és Szabó bizonyították, hogy egészen úgy van a dolog és hozzátették, hogy tegnap előtt hétfőn este is 8 órától 10 óráig újra megrigolirozták 4 méternyi mélyen a szoba alatti földet.

Es ezután elmondotta a művelt emberiség legmélyesegesebb szánalmára méltó paraszt a következő dolgokat, amiket szent meggyőződéssel, fanatikusan hisz, amiktől üdvösségét várja s amik marandandó nyomokat hagynak lelkében egész haláláig, még ha a kincs-keresés nem is vezetne eredményre, mert akkor meg azt fogja mondani, hogy az irigyek riasztották el jó szellemét!

A felesége már három év óta többször olyan álmot látott, hogy a házuk alatt pénz van elrejtve. A tavasszon szolgált nála egy 20 éves, Forgács nevű legény, aki hetedik gyermeke volt szüleinek s ez látta meg először egy Amerikából hozott *aczeltükörrel* (a v. pércsi néphitben az aczeltükör olyan varázserővel bír a kincs megtalálásánál, mint a mesékben a vassfü a zárok megnyitásánál) Nagy Imre háza alatt a kincset. Az aczeltükört állítólag az a Téglási Lajos hozta a tengeren túlról, kit nem régiben V.-Péresen egy kut ásásnál agyonnyomott a rázuhant földtömeg.

Nagy Imre a Forgács beszéde után elhatározta, hogy elmegy a szalacsi asszonyhoz.

El is ment; először a tavasszon, feleségével és a kisebbik leányával, Agnessal.

A szalacsi asszony — van-e ki ne ismerné a nép bolonditót, legalább hirtől? — azonnal megismerte a 8-9 éves Agnesben a szintén hetedik gyermeket és mondotta Nagynak, hogy a dologban csak leánya segíthet, mert az meg van áldva azzal az erővel, hogy a kincset megtalálja.

Es mikor hazamentek V.-Péresre, a kis leány csakugyan meglátta a kincset, még pedig nemesak a nagy szoba alatt, hanem a tornác alatt is. Amott egy három szegletű nagy kád van (három részre osztva, a 3 rekeszben külön arany, ezüst, réz) és egy koporsó tele kincsesel, a tornác alatt pedig egy üst, szintén töltve arannyal, ezüsttel. A kádat és koporsót egy szellem őrzi, akit Miklósnak hívnak, akit Agnes lát és beszél vele az alatt folytonosan, míg atyja és Szabó az ásással vannak elfoglalva.

— És mióta ássa azt a földet? — kérdeztük Nagytól.

— Tizenhárom hét óta kérem.

— Hát magok látják azt a Miklóst?

— Nem látjuk; azt csak Agnes látja.

A hangját se halljuk, de én Agnes által beszélek vele. Mikor hozzákezdünk az ásáshoz és nem találtuk hamarosan a kincset, én türelmetlenkedni kezdtem, mire aztán a szellem azt mondta Agnesnek, hogy: „Mondd meg apádnak, hogy neki nagyon hamar kellene a kincs. Majd bizony, hogy aztán ha gazdag lesz, rám se hederítsen többé.” A napokban meg már nagyon megharagudtam és goromba voltam hozzá s azt mondtam neki: „Vén álnok, mit áztatja az embert ily sokáig, legalább egy keveset adjon belőle egy előre!” Azt azután meg is ígerte.

Hát hogy is ne bántott volna a dolog, instálom, 13 hét óta árok nagy nehezen éjjelenként s már többször a kezembe volt a kád széle is, éreztem, de a szellem mindig odább húzza előlem. A lányom mindig látja és mondja. A multkoriban egyszer nagyon haragos volt s a koporsót a kezem alól kivéve, hegyével lefelé a föld alá nyomta.

— Hát mért nem temetik be a gödört, ha a szellem nem akarja odaadni a kincset?

— No hiszen nem is kellene egyéb szól közbe Szabó. Nem is tetszik képzelni, micsoda undok férgek jönnek ki onnan.

Nagy Imre folytatta aztán, hogy már ő próbálta, de a szellem nem engedi. Nagyon rossz dolog lenne abból. Nem is tanácsolná senkinek, hogy megpróbálja, mert a szellem borzasztó dolgokat művelne akkor.

A további kérdezősködésekre elmondták aztán, hogy hétszer kellett Szalacra menniök. A szellem mindig ott volt velünk a szekerem. Általában ott van mindig a kis Agnes körül.

A kis médiumot hetenként kétszer böjtöltetik s minden másodnap csak tojást szabad neki enni. Ok is böjtölnek rendszeren kétszer hetenként s a szalacsi asszony utasítása szerint mindennap 3 és 7 órakor 7-7 miatyánkot mondanak.

Nem régiben dühös lett a szellem, a miért a böjtöt nem tartották meg és sok garabonciát csinált. Esténként leverte a tárgyokat, rázta a stelázsit, majd az udvarról megzörgette szobájuk ablakát. Nagy Imre el is hívott több legényt, hogy hallgassák meg. A szellem csütörtök estéjén 10-11 óra tájban csakugyan odament és az ablakon úgy hallatszott a kopogása, mintha valami madár jeges szárnyával verte volna.

— Most is itt ül közöttünk — mondá Szabó és hallja mit beszélünk. Azért nem szabad káromkodnunk.

Rendszeren csütörtökön és vasárnapon szokott velünk szóba állani.

A kincs szerintök, a szellem beszéde után, a török világból maradt ott. Most szept 3-án mult 303 éve, mióta Miklós

szellem őrzi. Van a v. pércsi határban — látja Agnes — olyan szellem is, aki csak 100, van olyan, amelyik 600 év óta őrzi kincset.

Itt említem meg, hogy a szalacsi asszony — Nagy I. szerint — Téglásinak is mondott jóslatot, amikor intette, hogy imádkozzék sokat, vigyázzon magára, mert sokan lesznek, akik sírnak utána.

Nagy Imre mióta a kincs keresés gyöttrő munkájába fogott, felhagyott azelőtti könnyelmű életmódjával. Az iszákos, rozsrhajló emberből esőndes imádkozó lett, a ki nem vétene többé senki ellen. Ha megtalálja is a kincset, ha nem húzálja többé előle Miklós szellem, a kit munka közben csak uram-bátyámnak nevez, — azonnal sürgönyözni fog a pénzügyminiszternek s az államnak eső részt annak felajánlja. Ugyis tudja a dolgot már mindenki, nem titkolja ő sem, mert azok ugyanis régi pénzek, amiket csak a kincstár vált be.

Mindezeket pedig úgy mondja el, mint aminek mulhatatlanul be kell következni s a falubeli egygyű nép ép úgy hiszi és vár lelkendezve az eredményre, mert aztán Agnes majd nekik is elmondja a kincsek többi helyét. Addig nem szabad, addig tiltja a v.-pércsi legnagyobb szellem — Miklós.

Ajánljuk az ügyet a hatóság figyelmébe.

S z i n h á z .

* **Csak párosan.** Chivot és Durut társ-szerzők sikerült vígjátékát a „Csak párosan” című három felvonásos, ötletes apróságát a vígszínház igazgatóságától Komjáthy János színiigazgató megszerezte s az még az ősz folyamán előadásra kerül színpadunkon. Különbösen a színiigazgató november 2-ig összeállította a műsort, igen érdekes opera és színmű ujdonságokat tartalmaz. A teljes műsort az e héten tartandó színházi bizottsági ülés elé terjeszti a színiigazgató.

N A P I H I R E K .

T á j é k ö z t a t ó .

Lapzárta mindennap d. u. 2 órákor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A Gönczy-egyesület „Ötthon”-a Keresk. akadémia palotájában.

A m. kir. törvénytörvényeknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3-5 óra között, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10-11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órákor, ünnepnapokon d. e. 11 órákor.

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8-12 és d. u. 2-5 óráig tartanak. Az igtató, kiadó-hivatal s az irattár a feleknek felvilágosításokat hétköznapokon d. e. 9-11, d. u. 3-4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10-11 óra közt.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumbannitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3-6-ig.

Hivatalos órák az állami anyakönyveztőknél Vasárnap d. e. 10-12-ig. Többi napokon d. e. 9-12-ig, d. u. 3-6-ig.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában Nyitva van minden szerdán és szombaton d. e. 11-12 óráig.

Famunkatanítás. A kézügyesítő egyesület főreáliskolai mihelyében d. u. 2-4 óráig. Kedden előkészítő csoport. Szerdán és pénteken haladó csoport.

A debreczeni kir. járáshíróság szóbeli kérészeket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

— Schlauch Lőrincz adományai. Nagy-Várad bíboros püspöke tudvalevőleg 150000

frtot ajánlott leszendő del építésére. E 100,000 frtt kötötte, a m befolyást kiv zeti jellegű Schlauch I tak e befoly a megigért hogy Debr debreczeni fia erősen fog elosztat lönben sok egyház és a oldják meg város ragas hoz, nem le pök sem a 150.000 f hogy nem terv elé, a odázná vag nitaná. Mif 150.000 frt r. kath. le a melyet a esolatban e uch Lőrinc adományoz és felső fel is hasz

— Alla Hajdúvárm e. gróf Dé alatt a vá ülést tartot tandó öszi lésen tárgy határozati

— Kl Endre dr. zót a hajd róvá nevez Bertalan v adóhivatal nökká nev

— S római ka sze-k tagja jöttek öss; Debreczen gadtatását Wolafka jelen vol

mint az teljes sz lenti, ho mégis esa

Debrecze iskolaszék sége Püsp nak. Kün zottság

erre az a bíboros ki és Batth utcai r együtt, Jesz. Ez püspök l ket fogad órákor mely a j bosszabb

frtot ajánlott fel a nyolcz osztályúvá fejlesztendő debreczeni r. kath. gimnázium építésére. De miután a város a maga 100,000 frttos segedelmét föltételekhez kötötte, a melyek értelmében megfelelő befolyást kíván biztosítani ezen felekezeti jellegű középiskola kormányzására, Schlauch Lőrincznek aggodalmi támadtak e befolyás miatt s függőben hagyta a megígért segély folyósítását. Most, hogy Debreczenben jön a biboros, a debreczeni r. kath. egyház vezető férfiai erősen biznak abban, hogy sikerülni fog eloszlatniok a főpap aggodalmait. Különben sok függ attól, hogy a r. kath. egyház és a város kiküldöttei mímódon oldják meg a reájuk bízott kérdést. Ha a város ragaszkodni fog a saját kívánságaihoz, nem lehetetlen, hogy a biboros püspök sem adja minden föltétel nélkül a 150,000 frtot. — Remélhető azonban, hogy nem gördül olyan akadály a régi terv elé, a mely a gyors megvalósítást előlázná vagy az iskola működését megbénítaná. Mihelyt az egyház megkapja az 150,000 frtot, hozzáfognak az építéshez, a r. kath. leányiskolával szomszédos telken, a melyet a kegyesrend engedett át. Kapcsolatban ezzel megemlítjük, hogy Schlauch Lőrincz már korábban 30000 frtot adományozott a debreczeni apáczá zárda és felső leányiskola építésére s azt már fel is használta a róm. kath. hitközség.

— **Allandó választmányi ülés a megyénél.** Hajdúvármegye allandó választmánya ma d. e. gróf Dégenfeld József főispán elnökle alatt a vármegyei nagy tanástermében ülést tartott, a melyen a folyó hó 28-án tartandó őszi törvényhatósági bizottsági közgyűlésen tárgyalás alá kerülő ügyeket látták el határozati javaslatokkal.

— **Kinevezések.** A király *Konczvald Endre* dr. budapesti kir. törvényszéki aljegyzőt a hajdunánási kir. járásbíró-sághoz albíróvá nevezte ki. — A pénzügyminiszter *Vály Bertalan* végzett tanulót a hajduböszörményi adóhivatalhoz segélydíjas adóhivatali gyakoronokká nevezte ki.

— **Schlauch biboros fogadtatása.** A római kath. egyházbizottság és iskolaszék tagjai tegnap délután a plébánián ülésre jöttek össze, amelyen Schlauch biborosnak Debreczenbe érkezése alkalmából való fogadtatását beszéltek meg. A gyűlésen dr. Wolafka Nándor püspök-plébános elnökelt s jelen voltak úgy az egyházbizottságnak, mint az iskolaszéknek tagjai csaknem teljes számban. Wolafka püspök bejelenté, hogy a biboros értesítése szerint mégis csak e hó 26-án szombaton érkezik Debreczenbe a délutáni vonattal. Az iskolaszék és egyházbizottság vegyes küldöttsége Püspök-Ladányig elibe megy a biborosnak. Künn a vasuti állomásnál külön bizottság fogadja. Az állomásnál a perront erre az alkalomra feldisziók. A vasutól a biboros kíséretével együtt a főutcán, a Kossuth és Batthyány-utczákon át a Szent-Anna-utczai római katolikus templomba vonul együtt, a hol ünnepélyes *Veni Sancte* lesz. Ezt követőleg Schlauch Wolafka püspök lakására megy, a hol a küldöttségeket fogadja. — Másnap, vasárnap reggel 9 órakor mise után kezdődik a bérmálás, mely a jelentkezők számára való tekintettel hosszabb időt fog igénybe venni. Az őszes

jelentkezők száma háromezernél többre rug. Ilyen körülmények között a bérmálás két alkalommal fog végbemenni, oly módon, hogy vasárnap a leányok, hétfőn folytatólag pedig a férfi jelentkezők részesülnek a bérmálás szentségében. — A tervbe vett nagy ebéd elmarad, miután a biboros nem hajlandó nyilvános helyen megjelenni. E helyett azonban vasárnap délbén, este és hétfőn délbén, tehát három ízben szűkebb körű ebédek lesznek Wolafka püspök magánlakásán, a melyre a helyi intelligenciának más-más tagjai lesznek hivatalo-ak. — A biboros itt tartózkodásának ideje alatt a plébánia előtt diszörség fog állani. — A bizottság a részletes program kidolgozására 12 tagu bizottságot küldött ki, mely csütörtökön délután ülésezik a plébánián.

— **Ö felsége a „Zion“-nak.** Megírtuk annak idején, hogy a debreczeni „Zion“-egyesület által Ö felségének felajánlott zászlószöveget a kabinet-iroda visszaküldötte. Mint a biztos forrásból értesülünk, Ö felsége a kabinet-iroda utján az egyesületnek ma *hatvan frtot* küldött, a melyet *Weisz Sándor* egyesületi elnök már kézhez is kapott.

— **A kereskedelmi és iparkamara értesítése.** A keresk. ügyi m. kir. miniszter ur londoni főkonzulátusunk utján, a Nagybritanniában levő gabona nagykereskedők és sörgyárosok névjegyzékét megszerzévén, értesíti azokat, kik Nagybritanniával, buza, liszt vagy árpa kiviteli kereskedést akarnak üzni, hogy az említett névjegyzék a kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthető. — A magyar királyi államvasutak igazgatósága a következő 1897. évre, vagy 1899. év végéig szállítandó anyagokat kívánja pályázat utján biztosítani: Ecsetek és kefék, olajok, festékek és vegyszerek, különféle falemezek, padok részére. — Ezen nagyszabású szállítmányokra f. é. október hó 30 ikáig lehet pályázni. — A közelebbi módozatok a keresk. és iparkamara hivatalában megtekinthetők. — A kassai katonai élelmezési raktárban 340 drb 4 hectoliterestől 9 hectoliteres tartalommal bíró hordó van eladásra készleten. Ezen hordókra a venni szándékozók írásbeli ajánlataikat f. é. szeptember hó 21. d. e. 10 óráig tehetik meg. A hirdetmény a kereskedelmi és iparkamara hivatalában megtekinthető. Debreczen, 1896. szeptember 15. A kereskedelmi és iparkamara.

— **A helyi vasut Kossuth-utczai vonalának megnyitása ügyében** a vasut igazgatósága tegnap délután három órakor ülést tartott *Szepessy Antal* elnökle alatt a nagy takarékpénztár helyiségében. Az igazgatóság intézkedéseket tett az új szárny műtanrendőri bejárására vonatkozólag. — A szept. 18-diki műtanrendőri bejáráshoz megnevezte képviselőit, valamint elhatározta, hogy szept. 18-án délbén az Arany-Bika vendéglőben 32 terítékű bankettet ad. — Örvedetes tudomásul vette az ülés a felügyelő bizottság egyik tagjának azon előterjesztését, hogy a római katolikus temető előtt lévő, jelenleg Kuczik Gábor tulajdonát képező épületet váróteremnek sikerült 300 frtért megvásárolni.

— **Megtámadott vizsgáló bizottság.** Izgalmas jelenet játszódott le tegnap délután a kollégium egyik termében. H. F. M.-Szigetről jött tanulót a pót-érettségi vizsgán megbuktatták az írásbeli dolgozatokból, — bizonyosan nem azért mert ártani akartak volna az ifjunak. De a szerencsétlen nem önmagában kereste a hibát, hanem a vizsgáló bizottságot

okolta a bukásért. Tegnap több tanárt felkeresett, hogy segítsenek rajta, mert különben elvesziti jogát az önkéntességhez s három évet kell szolgálni komisz katoná-kenyéren. Ugy látszik az ifjut nem sok biztatással bocsátották el. Mert 4—5 óra között izgatott állapotban rohant be abba a terembe, ahol a vizsgálatok folytak. Kezében villogó kést tartott. A jelenlévő tanárok ártalmatlanná tették a fiatal embert s átadták egy rendőrnök. De azután szabadon bocsátatták, mert úgy látszott, hogy inkább részeg, mint örült. Később a vizsgáló bizottság elnökét lakásán kereste fel s mikor onnan kijött, többen látták, amint a felindult ifju szét szórta iratait, ezen szavak kíséretében: Itt van 11 évi tanulásomnak az eredménye; most már elmehetek krumpit kapálni!

— **Következetes maradt.** *Tolvaj* Ferencz ismert esavargó következetes maradván nevéhez, tegnap egy malacot lopott s azt eladta. A rendörség ám megcsipte *Tolvajt*, aki akkor azt állította, hogy a malacz döglött volt, a mikor ő kapta. Most majd a rendörség is következetes marad s akár lopta a malacot, akár mert döglött volt s közegészségügyi kihágást követett el, *Tolvajt* alaposan meg fogja büntetni.

— **Felfedezett kártyabarlang.** Veszedelmes kártyabarlangot fedezett fel tegnap a rendörség. A Kis-Mester-utczán *Szabó* Károlyné koresmájában már régebb idő óta jöttek össze mester legények s ott egyik mellék-helyiségben szombaton és vasárnap egész heti keresményüket elkártyázták, különböző hazárd-játékokban. A rendörség most szigorú vizsgálatot indított ez ügyben s úgy a játékosokat, mint a koresmárosnét keményen megbüntetik.

— **Képviselő választók köszömlén.** Debreczen sz. kir. város központi választmánya által a felszólamlásokra vonatkozó határozatok *Roncsik Lajos* választmányi jegyző hivatali helyiségében szeptember 20-tól 30-ig köszömlére kitétettek. — Azok, kiknek felszólalása, avagy észrevétele felett a központi választmány határozatot hozott, annak köszömlére történt kitételét követő 10 nap alatt, azok pedig, kiknek az 1874-ik XXXIII. t.-cz. 49. §-ában elősorolt határozatok kézbesítették a kézbesítéstől számított 10 nap alatt a kir. curiához intézett fellebbezésüket a központi választmány elnökéhez benyujthatják. — A központi választmány.

— **Vesztett-kutya garázdálkodása.** *Major* István, az új osztású föld egyik tanyáján lakó majoros két leányát, *Erzsébetet* és *Zsuzsánát*, az egyik 13, a másik 11 éves, tegnap a tanyában lévő ház őrző kutya, melylyel a gyermekek játszottak megmarta. Dr. *Szentpály* Béni kerületi orvos azonnal megvizsgálta a megmárt gyermekeket s miután a hatósági állatorvos a kutyán vesztettséget konstátált, megtették a szükséges intézkedéseket a sebesült leánykáknak a budapesti Pasteur-intézetbe teendő szállítása ügyében.

— **Kitüntetett járásbíró.** A király ifj. *Lengyel* Imre hajdu-szoboszlói királyi járásbírónak a királyi ítélőtáblai bírói czímet és jelleget adományozta. — A fiatal járásbírónak megérdemlett szép kitüntetése méltán kelti a legnagyobb örömet városunkban is. annyival is inkább, mert ifj. *Lengyel* Imrét Debreczenhez szoros-

rokonai összeköttetések és széles körű ismeretségek fűzik.

— **A szüreti ünnepély.** Az iparos ijeség önképző egylete a nagyerdei Dobos pavillonban a hó 26-án vasárnap, dal-, szavalat, nagy nemzetközi zónaposta és táncczal egybekötött szüreti ünnepély-t rendez. E mulatság felette szórakoztató voltát nem lehet eléggé ecsetelni. A Dobos pavillon ez alkalomra gyümölcsös és szőlőskertté fog átalakítani, melyben a felvigyázást magyaros ruhába öltözködött 26 pásztor leány s ugyanennyi jelmezes fiatal pásztor legény teljesíti. Lesz felállítva 2 községház és a bűnösök részére 2 börtön helyiség, ez utóbbi Vác és Illava felirattal. A lopás úgy a gyümölcsös mint a szőlős kertben mindenkinek megvan engedve, de a kít a pásztorok és pásztorleányok megfognak, az a községi előjáróság elé fog kíséretetni megbírságolás czéljából. A községi előjáróság, törvénybírók, jegyzők, kisbírók és esküdtekből fog állani; ezek lesznek az igazságszolgáltatás nagy emberei. A mulatság egyik kimagasló alakja a kisbíró lesz, ki a községi nemes tanács határozatait dobszó mellett adja a közönség tudomására.

— **Földi János emléke.** Hajdu-Hadház lakossága a nyár folyamán elhatározta, hogy Földi Jánosnak, a nemzeti nyelv eme kiváló bajnokának sirja fölé marandó emléket állít. Földi ugyanis Hadház községének orvosa volt s ott buzgózkodott a nemzet nyelv ujjaferemtésének nagy munkájában. Az emlék ára közadakozásból már egybegyűlt s a sarkövet már meg is rendelték. Az emléket még a kiállítás bezárása előtt állíttatja föl a Hadházon alakult Földi-szobor bizottság.

— **A egerszegi vérestett.** A zalaegerszegi vásártéren lejátszódott iszonyu páros viaskodásról újabb érkezett tudósítások valószínűvé teszik, hogy Svastics főhadnagy élete a sok vérvetés dacára is meg lesz menthető, ámbár az orvosi tudomány egész művészetét fel kell majd használni. Ugy Csesznák József, mint Svastics Imre veszélyen kívül vannak, legalább egyelőre. Csesznák sógornőjénél fekszik. Areza, keze és lába meg van vagdalva; szerencséje, hogy ruházata meglehetősen felfogta a vágásokat. Az orvosok azt hiszik, hogy egy hét alatt felépül. — Svastics Imre szintén eszméletlén van. Láz nélkül fekszik szülei házában. Atyja, kit táviratilag értesítettek, csak ma érkezik vissza Budapestre. A megyei tisztviselők s a honvédtisztikar tagjai sorra látogatják a szerencsétlen főhadnagyot.

— **A vonatban hagyott holmik árverése.** Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha és feherneműek, botok, napernyők, esernyők stb. Debreczen állomáson f. évi szeptember hó 21-én d. e. 9 órakor tartandó nyilvános árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adni. Budapest, 1896 szeptember 10-én. Az igazgatóság.

x **Alföldy Károly** táncziskoláját szeptember hó 19-én, szombaton nyitja meg. Beiratások eszközölhetők lakásán, Péterfi-utca 980. saját ház.

x **Egy népszor.** A „Moll-féle francia borszesz és só“ által a betegeknek egy ép oly gyógyhatású, mint olesó szer nyújtatik köszvényes és csuszos bántalmaknál, sebeknél és daganatoknál. Egy üveg ára utasításokkal együtt 90 kr. Szétküldés naponta utárvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udv. szállító által, Bécs, Tauchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

Irodalom — Művészet.

* „Az Évszak“, mely rövid másfél év óta a magyar hölgyközönség legkedveltebb divatlapjává lett, legutolsó számában a legújabb divatot legelsőnek mutatja be az összes divatlapok közül. A remek őszi öltözetek, felöltők, gyermekruhák szabását ott találjuk a mérték-megjelöléssel és a szükséges kelme-mennyiség meghatározásával a divatlaphoz mellékelt nagy szabásíven. Az öltözeteken és gyermekruhákon kívül felkarolja „Az Évszak“ a piperét is. Gyönyörű kalap-mintákat találunk a lapban, minden a legutolsó párisi divat bemutatása. Így a divatos nyakbodrozatok, melyeknek elkészítési módja is le van írva a pontos és lelkiismeretes magyarázatban. A divatos öltözetek mellett mindig szult fektet a lap fehernemű-varrás és divatos kézimunkákra. Ajánljuk e kitűnő és legolcsóbb magyar divatlapot minden jó honleány figyelmébe, mert okos utasítás szerint sokat megtakarítunk számunknak és ezzel javára szolgálunk a hazának. „Az Évszak“ egész évre csak 4 frt, negyedévre 1 frt. Előfizetéseket elfogad a kiadóhivatal: VI., Király-utca 110, minden hazai könyvkereskedés és postahivatal.

Vásárlások az ezredéves kiállításon.

(Felhívás a közönséghez a hazai ipar pártolása érdekében.)

Az ezredéves országos kiállítás általánosan elismert erkölcsi sikerét nagy mértékben előmozdítaná, ha a hazafias közönség a kiállító iparosok által hozott áldozatokat kellőképen méltányolná. Ez természetesen eső sorban a kiállított tárgyak megvásárlása által történhetik.

Előkelő körök és általában nagy fogyasztó közönségünk a kiállításon meggyőződhetnek a magyar ipar versenyképességéről és számos oly kitűnő tárgyat találhatnak az ipari csoportokban, a melyeknek megvásárlása által jelentékeny szolgáltatást tehetnek a kiállításban részt vett iparosoknak.

Az ezredéves kiállítás messzeható jelentőségénél fogva is bizonyára sokan kívánnak egy-egy emléket beszerezni, hogy a későbbi nemzedékek méltánylását is biztosítsák a nagy nemzeti ünnep e méltó kerete számára.

Felhívjuk tehát a mélyen tisztelt közönséget, hogy a kiállítás hátralevő rövid idejét egyrészt **szükségleteik fedezésére, másrészt emléktárgyaik bevásárlására a legjobban felhasználni sziveskedjék**, hogy a hazai ipar iránt való elismerését az ezredéves ünnep alkalmából méltóképpen kifejezésre juttassa.

Budapest, 1896. szeptember 15-én.

Az országos iparegyesület nevében:
Gróf Zichy Jenő, s. k. Gelléri Mór, s. k.
elnök. aligazgató.

GSARNOK.

Krakéler-néni.

A legrettenetesebb professzortól sem félttem úgy, mint Stanczi nénitől. Mikor gyékényes ekhó-kocsija az udvarunkra döcögött, az egész udvar kifejezte, hogy meg van ijedve. A cselédség, a kutyák, sőt szárnyasaink is. Durezásan zajongott a pulykakakas, a galambok ijedten repültek el, a veréb más portájára menekült.

Stanczi néni alig tudott kikeveredni kalap-skatulyái közül. Kihoztak egy konyhaszékot, arra ráállt s a legizmosabb konyhaszolgáló ölelő karjai a földre szállították.

És volt azután prédikáció, kitörés, lázadás a mai nemzedék ellen, szitok a a kor ellen. Rosszak, erkölcstelenek, dologtalanok az emberek.

A földre érve, eszébe jutott, hogy a földön van, azon a földön, mit olyan könnyű szívvel pazarolnak el, pedig nehezen keresték az ősapák.

— No fiam, Erzsi, azt a hosszú skatulyát emeld csak le, mert abban vannak az irományaim.

Ez a skatulya rettenetesebb volt a bombánál, dinamitnál, a mit azonban akkor pokolgép pótolta, a merényletek eszközeinek ősapja, mely nemzette a többi gyilkos szerszámokat.

Ettől a skatulyától minden hatósági személy rettegett. Legalább husz ügyvédnek való anyag rejtőzködött tartalmában. A perrendtartás, a büntetőjog minden szakasza ki volt hiva párbajra, életre és halálra. Panaszok, feladások egészítették ki az irattárt. Viczispántól az utmesterig mindegyik érdekelve volt.

Már-már azt rebesgették, hogy külön vármegyét szerveznek Stanczi néni kedvéért, mert ez már nem győzi.

Stanczi néni még virult, dacára, hogy a negyvenet tullepte. Erős, magas alakjával a gárdához is bevált volna. Areza piros-pozsgás, járása fiatalos, csak a modora régi.

Egy pajkos urambátyám azt terjesztette róla, hogy minden esztendeje duplán számít a folytonos harc és háboru miatt.

Maga nem győzte az írást, befogott erre mindenkit. Sorba járta rokonait, ismerőseit, diktált, másoltatott, felvállalta mindenki baját s hogy ki ne fogyjon, elrakta a jövő esztendőre, mint más gazdasszony a zöld babbal cselekszi.

Pihenésképen bevádolta a jegyzőt, tanítót, megszólította a rövid prédikáció miatt a papot, a kántort, ha nem jól huzta meg az ének végét. Perbe szállt a doktorral és vitakozott az izzasztóért, ha hashajtó kellett.

Rossz nyelvek állították, hogy legkedvesebb éneke volt Dávid ama zsoltára, mely így kezdődik: Perelj uram, perelőmmel...

Mások ellenben azt vetették ellene, hogy ő neki nincsen szüksége a más perlésére, perel ő maga is.

Uton-utfélen megállt, kihajolt az ekhó alól és leszidta az utkaparót, a póstást, ha nem hajtott elég sebesen, vagy nem jó taktusra fujta a tombitást.

Ha ujságokban vagy könyvekben neki nem tetsző dolgot olvasott, azonnal megírta a levelet, mit egy szerkesztő vagy író sem tett az ablakába.

Végre estét érve, hogy ki ne menjen a perlekedés és pirongatás gyakorlataból, magát szidta a tükörből...

Álmában is perlekedett, de csak apróbb, sommás háziügyekkel, a mit otthon elfelejtett megmondani a vén patvaristának; így hívta a gazdasszonyát.

Feje alatt mindig ott volt a büntetőjog meg a perrendtartás, az éjjeli asztalon papiros, írón, hogy ha felébred, mindjárt jegyeztesse valami perflét.

Mi rettegtünk Stanczi nénitől, a kit különben Krakéler-néni is hívtak, mert még a zöld ördöggel is összemérte ajakát és nyelvét.

Kikérdezte tőlünk a leczkét s ha nem tudtuk, elítelt a negyedik tál étel elvesztésére.

Maga a nevelő is félt tőle, mert ezt is kikérdezte s jaj volt, ha nem tudott.

Ilyen módon járta be kétszer-háromszor azt a tizenöt vármegyét, melyben atyafisága lakott és ijesztgette az emberiséget s veszítette el a férfiaknak azt a bátorságát, hogy szemébe nézzenek és őt esinos asszonynak tartásák, a mi valóban is volt...

Ha valaki szokás szermetogattak, vakkból font

— El nem lesz befordulnak a régi, mert v

senkire, de el nem fog, gyermekeket Kárhozottal czifrákódja

Legjobb tott. Szerin dalmi. Ezen lást, igaztal fajta batár lehetne ben dent a zsidó

— Ugy mindez kísé szellemei n visszaszökte

Senki Ha csak le egy nem fe Temeté

hájában me ellen:

— S ninesen val tok az Ister tek, de akk

Bizony estek, de m vesztette el nált a teme első perze intézkedett.

Megiga hogy a ver kezeügyébe felejtessen

Házass szólása vol kiismerte, vagy nem

Könyv a mit külö kinék: a c vonásait, r

Keresz nem leheté ő választot tökéletesen

Birtok tanácsa szö jött volna nácsát. M

a hosszú közbenjárá igazi segíts nem tartot

Megné helyes véle még emeln

Előre A bír sokat vissz maga is ri nem, Krak ságot. Vád vádak.

Ellenz gáltatott, Néha vitáz nak vélt s

Egysz Abba hagy togatott leg lyesebb na

A ska Nem többé a hozott, kif denkinék i

akkor vett milyen szé Mikor néni vala

Ha valahova megérkezett és falusi szokás szerint a mit vettek, hozattak, mutogatták, no ekkor bontott csak szavakból font ostort Krakéler-néni:

— El fogtok pusztulni. Ma-holnap nem lesz betévíz falatok. Apáitok megfordulnak a sirjukban. Ezeknek jó volt a régi, mert volt becsületük. Nem szorultak senkire, de ti úgy éltek, mintha a föld el nem fogyna. Azután, hogy nevelitek a gyermekeket. Ezekből semmi sem lesz. Kárhóztok ősapáink. Dolgozzatok, ne cifrázkodjatok.

Legjobban felingerelte, ha hintót látott. Szerinte mind össze kellene vágdalni. Ezen hozták be a bajt, a pazarlást, igaztalanságot, jogtiprást. Még ha a fajta batár lenne, akkor legalább lakni lehetne benne, ha elpusztít, elvesz mindent a zsidó.

— Ugy félték a régiségtől, mintha mindez kísértet lenne. Ne féljete az ősök szellemei nem jelennek meg köztetek, visszazöktek már Ázsiába.

Senki nem mert neki ellentmondani, ha csak lehetett, igazat adtak, ha nem, úgy nem feleltek a beszédére...

Temetés volt. Régi módi fekete ruhájában megjelent és kikelt a siránkozás ellen:

— Szánjátok a halottakat, mert ninesen vallástok, nem hisztek, zúgolódtok az Isten ellen. Az élőkkel törődjete, de akkor nem tudtok békén élni.

Bizony ezek a szavak nem igen jól estek, de miután Krakéler-néni sohasem vesztette el lélekjelenlétét, sokszor használta a temetésekénél s mindjárt a gyász első perceiben jó tanácsokkal szolgált, intézkedett.

Megigazította a fátyolt. Gondoskodott hogy a vendégeket jól ellássák, a papnak kezeügyébe legyen minden, senkinek ne felejtessenek el gyászjelentést küldeni.

Házassági ügyekben elsőrendű beleszólása volt. Mindjárt észrevette a bajt s kiismerte, a fiatalok egymásnak valóké, vagy nem?

Könyv nélkül tudta a telekkönyvet és a mit különös figyelmébe ajánlt mindenkinek: a családok leszármazását, jellemvonásait, rossz szokásait, erényeit, bűneit.

Keresztelőnél jó keresztzüléket ajánlt, nem lehetett fellebezni a név ellen, a mit ő választott, az viszonyának és helyzetnek tökéletesen megfelel.

Birtokvétel, csere, eladás, bérletek tanácsa szerint történtek. Halálos haragba jött volna azzal, a ki nem fogadja el tanácsát. Mindenki ellen volt a pertárban, a hosszú skatulyában valami. Pénzzel, közbenjárással csak akkor segített, ha azt igazi segítségnek látta. Eladósodott embert nem tartotta érdemesnek a megmentésre.

Megnézte, hogy folyik a gazdaság és helyes véleményt mondott, mivel lehetne még emelni a jövedelmet?

Előre megjövendölte az elpusztulást. A bírának sok dolgot adott, de másokat visszatartott az igazságtalan pertől. maga is ritkán vesztett pert. Hogy, hogy nem, Krakéler-néni kiszorította az igazságot. Vádjai sem voltak mindig hamis vádak.

Ellenzéki lapoknak sok adatot szolgáltatott, szívesen írt vidéki leveleket. Néha vitázott is a törvény egy-egy hibásnak vélt szakasza fölött.

Egyszer aztán meglepte a világot. Abba hagyta a körutakat, csak ritkán látogatott legközelebbi rokonaihoz ünnepélyesebb napokon...

A skatulya elmaradt.

Nem veszekedett, nem perlekedett többé a társalgás közben, ajándékokat hozott, kifogyhatlan volt a jókedve, mindenkinek igazat adott, tréfált, énekelt s akkor vették észre, hogy még mindig milyen szép, fiatal asszony.

Mikor azután egy napon Krakéler-néni valamelyik rokonához új félfedelű

hintón állított be, akkor bámultak csak el igazán. A kocsiból fiatalos rugékonysággal ugrott le. A cselédekkel nyájaskodott, a gyermekekkel játszott.

Igyekezett kellemes lenni.

Kis idő múltán Krakéler-néni elhozta bemutatni a férjét. Javakorabeli bíró volt, a ki megtudta győzni ékesszólóan, hogy nem mindenben van igaza, több perében elmarasztalta.

Ez a férfi a valóságos igazságra tanította meg, hogy nem asszonyrak való a perfolytatás, keressék az igazságot, de csak odahaza.

Hogy örültünk ezután Krakéler-néni-nek; a hosszú pertárban játékok és ezukrocskák voltak.

Erdélyi Gyula.

Közgazdaság.

Érték-tőzsde.

A debreczeni „közgazdasági bank részvénytársaság” közlése. 1896. szeptember hó 16 án.

Államadósság:

Magyar aranyjárdék 4%.	—	122.—	122.50
„ vasuti beruházási kót. 4%.	—	123.—	124.—
„ koronajárdék 4%.	—	99.25	99.75
„ regále vált. kót. 4%.	—	100.—	101.—
Osztrák aranyjárdék 4%.	—	123.25	123.75
Egységes állam kötvény 4%.	—	101.50	102.—
Tisza-szeg. 4%-os nyeres.-sors	—	139.—	140.—

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	—	403.—	403.50
Osztrák hitelbank részvény	—	368.60	368.80
Magyaripar-éskeres. bank. r.	—	106.25	106.50

Sorsjegyek:

Magyar jelzálogbank 4%-os sorsj.	—	123.—	124.—
3-os	—	104.—	105.—
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	—	115.25	116.25
Magyar vöröskereszt sorsjegy	—	10.—	10.40
Osztrák	—	18.—	18.40
Olasz	—	11.50	12.—
Bazilika sorsjegy	—	6.80	7.20
Jó-sziv	—	3.10	3.40

Pénznemek:

Cs. és kir. arany	—	—	5.62	5.68
20 markás arany	—	—	11.71	11.75
20 frankos arany	—	—	9.53	9.56
1 Sovereigns	—	—	11.96	12.—

Budapesti gabona-tőzsde.

Budapest, szeptember 15.

Buzát ma jól kínáltak, a kereslet jó volt. — Elkelt szilárd irányzat mellett 40.000 mm. 5% kr, magasaabb áron.

Egyéb gabonaneműekben gyenge volt a forgalom, változatlan árák mellett.

Eladatott:

Buza. (Idei.) Tiszav.: 500 mm. 81. kg. 7.47 és fél frt. 500 mm. 81. kg. 7.45 frt. 100 mm. 81. kg. 7.45 frt. 100 mm. 82. kg. 7.45 frt. 300 mm. 80.8 kg. 7.45 frt. 200 mm. 80 kg. 7.44 frt. 800 mm. 805 kg. 7.42 és fél frt. 100 mm. 80.5 kg. 7.40 frt. 100 mm. 80. kg. 7.40 frt. 1005 mm. 80 kg. 7.40 frton.

Rosz: 6.20—6.27.

Zab: 5.30—5.75.

Határidő-üzlet.

Az irányzat eleinte szilárd volt később azonban lanyha lett jó forgalom mellett.

Hivatalos felmondások nem történtek.

Hivatalos zárófolyamok déli 1 órakor.

Kiadó és laptulajdonos:

„Csokonai” nyomda és kiadó részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: Kenez Akos.

Ujdonságok

az őszi és téli idényre

Divatos női ruhaszövetekben,

Szines selymekben,

Legujabb diszekben,

mosó velezekben,

Téli nagykendőkben,

nagy választékban érkeztek raktárra.

Szabó Lajos fiai,

Debreczen, Rózsater.

840-0-6

Bérbeadás.

Biharmegye Hosszupályi határban fekvő

Szabó-tisztai birtokrész

jövő év Márczius elsejétől hat évre bérbe adandó.

F a e l a d á s.

Ugyancsak a Szabó-tisztai erdőben

313 öl hasábfá és 117 öl gömbölyű fa

e l a d ó.

A közelebbi feltételek gróf Zichy Géza tetétleni tisztartóságánál megtudhatók.

793-0-6

M.-Pályi határában

266 hold és 1200

I. oszt. szántó föld

1897. évi április 1-től kezdve
6 évre

bérbe adatik.

Értekezhetni Kövy Lajossal, a Köz-
gazdasági Bank ügyvezetőjével Deb-
reczenben. 821-3-2

Most jelent meg
a n.-bányai gazdasági egyesület
árjegyzéke

mely megkeresésre bárkinek bérmentve
megküldetik.

Kapható 20.000 darab alma-
és körte-ojtvány, darabja
10—30 kr., 60.000 drb körte,
alma, cseresznye, eper és
besztercezi szilva csemete
ezrenként 10—20 frtjával.

823-2-1

MOLL SEIDLITZ-POR.

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz MOLL A. védjegyét és aláírását
tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és
altéstbántalmak, gyomorgörcs és gyomorhív, rögzött székrekedés, májbántalom,
vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles háziszernak
évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. Ára egy lepecsételt eredeti
doboznak 2 korona.

Hamisítások törvényileg fenytettek.

**MOLL-FÉLE FRANCIA
BORSZESZ ES SÓ**

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg MOLL A. védjegyét tünteti fel és „A. MOLL”
feliratu ónozáttal van zárva.

A Moll-féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési-szer kösz-
vény, csusz és a meghülés egyéb következményeinél legismertebb népszerű. — Egy ónozott eredeti
üveg ára: 90 krajczár.

Moll Salicyl-szájvize.

(Főalkatrésze: füzöllyavas sziksó.)

A mindennapi szájtisztításnál különösen fontos bármely koru gyermekek, mint
felnöttek számára; mert e szájviz a fogak további épségét biztosítja s egy-
szersmind óvszer fogfájás ellen. Egy MOLL A. védjeggyel ellátott üveg ára
60 krajczár.

FŐ-SZÉTKÜLDÉS

MOLL A. gyógyszerész

cs. és kir. udvari szállító által,

BÉCS; I, Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta póstantánvét mellett teljesítettek.

A raktárban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjeggyel ellátott
készítményeket kérni.

Raktárak: DEBRECZENBEN Tóth Béla gyógyszerész, dr. Rothschnek V. E.
gyógyszerész és Szent-Királyi Tivadar uraknál.

Ármérséklés a valódi AUER-féle gázizzó-fénynél.

Van szerencsénk tisztelettel értesíteni, miszerint tekintettel az **Auer-égő** nagy elterjedésére, valamint, hogy vilá-
gítási rendszerünket még nagyobb mértékben tegyük hozzáférhetővé, indítva érezzük magunkat az **Auer-lámpák**
árát leszállítani.

Az **Auer-lámpa** (égő, korona, izzótest és üveg-henger) **ezentul csak 4 frtba kerül, a pót-izzótest 1 frt.**
Egyszersmind egy új fajta, „**AUER-TAKARÉKÉGŐT**” hozunk forgalomba.

Míg a közönséges pillangóégő 150 liter gázfogyasztásnál 15 gyertyafényt ad, **addig az AUER-TAKARÉKÉGŐ**
körülbelül 50 liter gázfogyasztásnál 30 gyertyafénnyel bír, úgy hogy az Auer-takarékégők használata mellett
körülbelül 70% megtakarítás érhető el.

Az Auer-takarékégő ép úgy alkalmazható oly helyiségek megvilágítására, melyek fényes világitásra nem szorulnak,
péld. folyosók, lépcső-házak, pinczék stb. — **mint diszvilágításra sok lángu csillárokon.**

A teljes Auer-takarékégő (égő, korona, izzótest és üveg-henger) **szereles nélkül 3 frtba kerül, az izzótest**
egymagában 80 kr.

A valódi Auer-égőkoronán a következő felírás olvasható: „**Gasglühlicht Patent Dr. Auer v. Welsbach.**”

Az **Auer-égő**, melynek ára a legrövidebb idő alatt megtérül, sehol se hiányozzék, főleg ott ne, hol gázvilágítást
használnak, mert míg a pillangó égő 150 liter gázt fogyaszt, **a közönséges Auer-égő csak 100—110 literet fogyaszt**
óránként; azok az eredmények, melyeket Budapesten és minden nagyobb városban, hol az Auer-világítás csaknem minden
üzlethelyiségben, éttermekben, kávéházakban, lakásokban, gyárakban stb. használatban van — értékek s hol a gázme-
takarítások nagyon jelentékenyek, világosan igazolják az Auer-világítás czélszerűségét. Előnyei a csekély gázfogyasztás,
körülbelül 40—50 % megtakarítás és 5—6-szoros fény, megkiméli a mennyezetet, butort, árukat stb., mivel
teljesen füst- és korommentes.

Az üveg-henger kérdését oly alaposan és a t. cz. közönség előnyeinek teljesen megfelelő módon oldották meg,
hogy több mint 2, legfeljebb 3 izzótest lángonként és évenként nem szükséges.

Kapható itteni képviselőnkél a **Légszeszgyárban**, ugyanoly árban, mint Budapesten.

Magyar gázizzófény-részvénytársaság,

Welsbachi Dr. Auer Károly szabadalma.

822-1-1

„Csokonai” nyomda és kiadó r.-t. nyomása. 1896.

Előfizetési
Egész évre 10
Félévre 5
Negyedévre 2
Egy hóra 1
Egyes száma

Megjelenik m
nap, vasárnap
telével.

Appo

App
valahán
poharál
dig abb
maguka
azok s
Magyar
dását
zák sz
határoz
és közv
az ugy
— de m
konczet

Hor
párt el
tel a v
előtt, e
reakció
sát, ne
kelődés
ben Ipo
a reviz
tekinter
senkit
polgári
telje.
János
Ipolysá
Hor

Tud
hihetetlen
és bizony
ván a pá
kör“ a
— mely
zik: „Cs
Meg
miért —
korhelyn
esnek fu
pályázatr
különb
excentrik
hogy a k
kezéskép
azok az

A m
ségünk r
nem is
a költök
sem vesz
nem olva
az egyed
legfelebb
olytán